UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

IX. De Eusebio Emiseno.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

Visual Library

ἐκκλησίας κανονίζειν· συγκροτεῖται οὖν αὕτη ἡ σύνοδος ἐν τῇ ἀντιοχείᾳ, παρουσίᾳ κωνσταντίου τοῦ βασιλέως, ἐν ὑπατείᾳ μαρκέλλου καὶ προβίνου. ἦν δὲ πέμπτον ἔτος τοῦτο ἀπὸ τῆς τελευτῆς τοῦ τῶν αὐγούστων πατρὸς κωνσταντίνου· προειστήκει δὲ τότε τῆς ἐν ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίας πλάτος, διαδεξάμενος εὐφρόνιον· οἱ περὶ εὐσέβιον οὖν, ἔργον τίθενται προηγουμένως ἀθανάσιον διαβάλλειν, πρῶτον μὲν ὡς παρὰ κανόνα πράξαντα, ὃν αὐτοὶ ὥρισαν τότε, ὅτι μὴ γνώμῃ κοινοῦ συνεδρίου τῶν ἐπισκόπων, τὴν τάξιν τῆς ἱερωσύνης ἀνέλαβεν· ἐπανελθὼν γὰρ ἀπὸ τῆς ἐξορίας, B ἑαυτῷ ἐπιτρέψας εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰσεπήδησε· καὶ ὅτι ἐν τῇ εἰσόδῳ αὐτοῦ ταραχῆς γενομένης, πολλοὶ ἐν τῇ στάσει ἀπέθανον· καὶ ὡς τινῶν αἰκισθέντων ὑπὸ ἀθανασίου, τινῶν δὲ δικαστηρίοις παραδοθέντων· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τῇ τύρῳ πεπραγμένα κατὰ ἀθανασίου εἰς μέσον ἦγον·

A Eccleſia decernatur. Congregatur itaq; Synodus Antiochiæ, præſente ipſo Imp. Conſtantio, Conſulatu Marcellini & Probini, anno quinto poſt obitum Conſtantini patris Auguſtorum. Præſidebat eo tempore Antiochenæ Eccleſiæ Flaccillus, qui Euphronio ſucceſſerat. Igitur Euſebiani ante omnia Athanaſium calumniari ſtuduerunt: primum quidem quod contra regulam quam ipſi tum primùm conſtituerunt, epiſcopatus ſui locum abſque decreto communis Epiſcoporum Concilii recuperaſſet. Quippe ab exilio reverſus, ſuopte nutu atque arbitrio Eccleſiam occupaverat. Deinde quòd ſub ingreſſum ejus orto tumultu, multi in ſeditione occubuiſſent; & quòd alii quidem verberibus ab illo affecti fuiſſent; alii in judicium adducti. Sed & illa quæ in urbe Tyro adverſus Athanaſium geſta fuerant, in medium protulere.

Κεφ. θʹ.

Περὶ εὐσεβίου τοῦ ἐμισηνοῦ.

Ἐπὶ τούτοις τότε τῆς διαβολῆς γενομένης, προχειρίζονται τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπον, C πρῶτον μὲν εὐσέβιον τὸν ἐπικληθέντα ἐμισηνόν· τίς δὲ οὗτος ἦν, διδάσκει γεώργιος ὁ λαοδικείας, ὃς τότε παρῆν ἐν τῇ συνόδῳ· φησὶ γὰρ ἐν τῷ εἰς αὐτὸν πεπονημένῳ βιβλίῳ, ὡς εἴη εὐσέβιος ἐκ τῶν εὐπατριδῶν τῆς ἐν μεσοποταμίᾳ ἐδέσσης καταγόμενος· ἐκ νέας τε ἡλικίας τὰ ἱερὰ μαθὼν γράμματα· εἶτα τὰ ἑλλήνων παιδευθεὶς παρὰ τῷ τηνικαῦτα τῇ ἐδέσσῃ ἐπιδημήσαντι παιδευτῇ, τέλος ὑπὸ πατροφίλου καὶ εὐσεβίου τὰ ἱερὰ ἡρμηνεύθη βιβλία· ὧν ὁ μὲν τῶν ἐν καισαρείᾳ, ὁ δὲ τῆς ἐν σκυθοπόλει προΐστατο ἐκκλησίας· μετὰ ταῦτα δὲ ἐπιδημήσαντος αὐτοῦ τῇ ἀντιοχείᾳ, D συνέβη εὐστάθιον ὑπὸ κύρου κατηγορηθέντα τοῦ βερροιέως καθαιρεθῆναι ὡς σαβελλίζοντα· εἶτα αὖθις τὸν εὐσέβιον συνεῖναι εὐφρονίῳ τῷ διαδεξαμένῳ εὐστάθιον· φεύγοντά τε τὴν ἱερωσύνην, καταλαβεῖν τὴν ἀλεξάνδρειαν, κἀκεῖ μαθεῖν τὰ φιλόσοφα· ἐπανελθόντα τε εἰς τὴν ἀντιόχειαν, πλακίτῳ τῷ μετὰ εὐφρόνιον συνεῖναι, ὑπό τε εὐσεβίου τοῦ κωνσταντινουπόλεως ἐπισκόπου προβληθῆναι εἰς τὴν Ἀλεξανδρείας ἐπισκοπήν· ἀλλ' ἐκεῖ μὲν μηκέτι ὁρμῆσαι, διὰ τὸ σφόδρα ὑπὸ τοῦ τῶν Ἀλεξανδρέων λαοῦ,

Caput IX.

De Euſebio Emiſeno.

Hujuſmodi tum concinnatis calumniis, Alexandrinæ Eccleſiæ Epiſcopum deſignant, primò quidem Euſebium cognomento Emiſenum. Quiſnam porro iſte fuerit, docet Georgius Laodicææ Epiſcopus, qui Concilio huic etiam interfuit. Nam in libro quem de ejus vita conſcripſit, ait illum ex viris nobiliſſimis Edeſſæ in Meſopotomia generis ſui originem duxiſſe: & à puero ſacris literis inſtitutum, Græcas poſtea diſciplinas à quodam magiſtro qui tunc temporis Edeſſæ degebat, percepiſſe: tandem vero ſacrorum Voluminum expoſitionem ex Patrophilo hauſiſſe atque Euſebio: quorum hic Cæſarienſem, ille Scythopolitanam regebat Eccleſiam. Poſt hæc cum Antiochiam veniſſet, contigit ut Euſtathius à Cyro Beroœnſi accuſatus tanquam Sabelliani dogmatis aſſertor, deponeretur. Quare Euſebius, cum Eufronio, qui Euſtathio ſucceſſerat, deinceps vixit. Poſtea cum ſacerdotium ei deferretur, honoris ejus vitandi cauſâ Alexandriam ſe contulit, atque illic Philoſophiæ operam dedit. Hinc reverſus Antiochiam, cum Flaccillo Euphronii ſucceſſore familiariter verſatus eſt: Tandemque ab Euſebio Conſtantinopoleos Epiſcopo ad Alexandrinæ urbis ſacerdotium eſt promotus. Eò tamen profectus non eſt, propterea quod Athanaſius à populo Alexandri-

A no plurimum diligeretur. Miſſus eſt itaque Emiſam. Sed cum Emiſeni in ejus ordinatione ſeditionem excitaviſſent: probris enim ac conviciis appetebatur quaſi mathematicarum artium ſtudioſus: inde fugiens Laodiceam ſe contulit ad Georgium, hunc ipſum qui de illo tam multa prædicavit. Hic cum Antiochiam illum perduxiſſet, ut à Flaccillo & Narciſſo Emiſam denuo reduceretur effecit. Poſtea vero iterum in crimen vocatus eſt quaſi idem cum Sabellio ſentiret. Ac de ejus quidem ordinatione Georgius fuſiùs ſcribit. Ad extremum vero ſubjungit, Imperatorem cum adverſus Barbaros B proficiſceretur, illum unà ſecum abduxiſſe, & prodigia quædam ab illo eſſe perpetrata. Verum de his quæ Georgius de Euſebio Emiſeno commemoravit, hactenus à me dictum eſto.

ἀγαπᾶσθαι. ἀθανάσιον πεμφθῆναι δὲ εἰς τὴν ἐμισηνῶν πόλιν· διαστασιασάντων δὲ τῶν ἐμισηνῶν ἐπὶ τῇ χειροτονίᾳ αὐτοῦ· ἐλοιδορεῖτο γὰρ, ὡς μαθηματικὴν ἀσκούμενος, φυγῇ χρῆται, καὶ ἄπεισιν εἰς λαοδίκειαν πρὸς τὸν περὶ αὐτοῦ πολλὰ εἰπόντα γεώργιον. ὁ δὲ αὐτὸν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καταστήσας, παρεσκεύασεν αὖθις ὑπὸ πλακίτου καὶ ναρκίσσου καταχθῆναι εἰς τὴν ἔμισαν· πάλιν τε μέμψιν ὑπομεῖναι, ὡς τὰ σαβελλίου φρονοῦντα αὐτόν. καὶ τὰ μὲν περὶ τῆς καταστάσεως αὐτοῦ, πλατύτερον διεξῆλθεν ὁ γεώργιος· τελευταῖον δὲ ἐπάγει, ὅτι καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἀπιὼν ἐπῆγε, καὶ ὅτι τεράστια ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἐγίνετο. τὰ μὲν δὴ γεωργίῳ εἰρημένα περὶ τοῦ ἐμισηνοῦ εὐσεβίου, ἐπὶ τοσοῦτον λελέχθω μοι.

Caput X.

Quomodo Epiſcopi Antiochiæ congregati, cum Euſebius Emiſenus epiſcopatum Alexandriæ recuſaſſet, Gregorium ordinarint, & Nicænæ fidei verba immutaverint.

TUnc vero cum Euſebius cui Alexandrinus epiſcopatus ab Epiſcopis C Antiochiæ congregatis delatus fuerat, Alexandriam ire detrectaret, Gregorium Alexandriæ Epiſcopum deſignarunt. His ita geſtis, interpolaverunt fidem: nihil quidem reprehendentes eorum quæ apud Nicæam decreta fuerant, revera tamen id agentes, ut conſubſtantialis fides ſubverteretur: dum exemplum aliis præbent crebras aſſidue cogendi Synodos, & formulam fidei aliam ſubinde atque aliam promulgandi, ut paulatim in Arianam opinionem omnes abducerentur. Porro qua ratione hæc ab illis geſta ſint, in ipſo narrationis progreſ- D ſu docebimus. Epiſtola vero de fide ab illis edita, ſic habet. Nos nec Arii ſectatores unquam fuimus. Quo enim modo cum Epiſcopi ſimus, presbyterum ſectaremur? Nec aliam ullam fidem quàm quæ ab initio edita eſt, amplexi ſumus. Sed ad fidem illius probandam atque examinandam judices conſtituti, ſuſcepimus illum potius quàm ſecuti ſumus. Idque ex iis quæ dicentur facilè cognoſcetis. Didicimus enim ab initio credere in unum Deum, omnium tam intelligibilium quàm ſenſibilium opificem & conſervatorem; & in unum Filium Dei unigeni-

Κεφ. ι.

ὡς οἱ ἐν Ἀντιοχείᾳ συνελθόντες ἐπίσκοποι, διὰ τὸ παραιτήσασθαι τὴν Ἀλεξάνδρειαν εὐσέβιον τὸν ἐμισηνὸν, γρηγόριον χειροτονήσαντες, τὴν τῆς ἐν νικαίᾳ πίστεως φράσιν μετεποίησαν·

ΤΌτε δὲ τοῦ εὐσεβίου ἐν τῇ ἀντιοχείᾳ προβληθέντος, καὶ δεδοικότος τὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἄφιξιν, προχειρίζονται γρηγόριον εἰς τὴν ἀλεξανδρείας ἐπισκοπήν· καὶ τοῦτο κατεργασάμενοι, μεταποιοῦσι τὴν πίστιν, οὐδὲν μὲν τῶν ἐν νικαίᾳ μεμψάμενοι· τὸ δὲ ἀληθὲς, ἐπὶ καθαιρέσει καὶ παρατροπῇ τῆς ὁμοουσίου πίστεως, διὰ τοῦ συνεχεῖς ποιεῖσθαι συνόδους, καὶ ἄλλοτε ἄλλως ὑπαγορεύειν τὸν ὅρον τῆς πίστεως, ὥστε κατὰ βραχὺ εἰς τὴν ἀρειανὴν δόξαν παρατρέψωσι. ταῦτα μὲν οὖν ὅπως ἐγένετο, προϊόντος τοῦ λόγου δηλώσομεν. ἡ δὲ ὑπαγορευθεῖσα περὶ τῆς πίστεως ἐπιστολή, ἔστιν ἥδε· Ἡμεῖς οὔτε ἀκόλουθοι ἀρείου γεγόναμεν· πῶς γὰρ ἐπίσκοποι ὄντες, ἀκολουθήσομεν πρεσβυτέρῳ; οὔτε ἄλλην τινὰ πίστιν παρὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἐκτεθεῖσαν ἐδεξάμεθα· ἀλλὰ ἡμεῖς ἐξετασταὶ καὶ δοκιμασταὶ τῆς πίστεως αὐτοῦ γενόμενοι, μᾶλλον αὐτὸν προσηκάμεθα ἤπερ ἠκολουθήσαμεν· καὶ γνώσεσθε ἀπὸ τῶν λεγομένων· μεμαθήκαμεν γὰρ ἐξ ἀρχῆς, εἰς ἕνα τὸν τῶν ὅλων Θεὸν πιστεύειν, τὸν πάντων νοητῶν τε καὶ αἰσθητῶν δημιουργόν τε καὶ προνοητήν· καὶ εἰς ἕνα υἱὸν τοῦ Θεοῦ μονογενῆ,